Ecologische quickscan

Zijdelveld 58

Opdrachtgever: Fam. W.R. Maarschalk
uitgevoerd door: Elsken Ecologie
Amsterdam, 11-06-2012

Colofon

Tekst en fotografie:	**Elsken Ecologie**
In opdracht van:	**Fam. W.R. Maarschalk**
Datum:	**11 Juni 2012**
Plaats:	**Amsterdam**

Copyright © 2012
Elsken Ecologie. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, in geautomatiseerde bestanden opgeslagen en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Elsken Ecologie. In overeenstemming met artikel 15a van het Nederlandse auteursrecht is het toegestaan delen van deze publicatie te citeren, daarbij gebruik makend van een duidelijke referentie naar deze publicatie.

Aansprakelijkheid
Hoewel uiterste zorg is besteed aan de inhoud van deze publicatie aanvaardt Elsken Ecologie geen enkele aansprakelijkheid voor onvolledigheid, onjuistheid of de gevolgen daarvan. Gebruik van de inhoud van deze publicatie is voor de verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Inhoudsopgave **Blz:**

Samenvatting **4**

1. Aanleiding **5**

1.1 Doelstelling 5
1.2 Werkwijze 5
1.2.1 Literatuuronderzoek 5
1.2.2 Veldbezoek 5

2. Ligging Plangebied **6**
2.1 Voorgenomen werkzaamheden 7

3. Wettelijk kader **8**
3.1 Flora- en faunawet 8
3.2 Natuurbeschermingswet 8
3.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS) 8

4. Flora- en faunawet en het onderzoeksgebied **9**
4.1 Vogels 9
4.2 Vissen 9
4.3 Amfibieën 9
4.4 Zoogdieren 9
4.5 Reptielen 10
4.6 Planten 10

5. Ecologische hoofdstructuur (EHS) en het onderzoeksgebied **12**
5.1 Natura-2000 en het onderzoeksgebied 13

6. Zorgplicht **14**

Conclusies & aanbevelingen **15**

Literatuurlijst **16**

Bijlage **17**

Samenvatting
Aanleiding voor deze ecologische quickscan is het voornemen van de Fam. Maarschalk om nieuwbouw te realiseren op het perceel Zijdelveld 58. Voor de realisatie van deze ruimtelijke ontwikkeling dienen enkele bomen gekapt te worden. Elsken ecologie heeft door middel van deze ecologische quickscan getoetst of er sprake is van overtreding van de flora- en faunawet en/of de natuurbeschermingswet.
Door middel van een literatuurstudie en veldbezoek is in kaart gebracht welke beschermde natuurwaarden zich in (de directe omgeving van) het plangebied bevinden.Uit dit literatuuronderzoek kwam de (potentiële) aanwezigheid van enkele door de flora- en faunawet beschermde soorten naar voren. Deze werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen noch is het plangebied geschikt voor deze soorten als leefgebied.
Tijdens het veldbezoek werden weliswaar nesten gevonden maar deze worden vanwege hun ligging op het terrein niet beïnvloed door de werkzaamheden. In een treurwilg op het erf aan het Zijdelmeer zijn nestgaten aangetroffen. Onduidelijk is of en door welke soort deze worden gebruikt. In de plannen is echter geen sprake van het verdwijnen van deze boom. Ook werden er sporen van de mol aangetroffen. Voor deze soort geldt een algehele ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen zoals deze nieuwbouw. Er is gezien dit alles geen overtreding van de flora- en faunawet.
Het gebied grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur. De geplande ingrepen hebben geen negatieve invloed op de wezenlijke waarden van de ecologische hoofdstructuur. Ook is er geen Natura-2000 gebied in de omgeving van het plangebied en daarmee zijn er geen overtredingen van de natuurbeschermingswet.
Naast verbodsbepalingen kent de flora- en faunawet een zorgplicht. In dit artikel wordt van iedereen verwacht voldoende zorg in acht te nemen voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Er wordt daarom aangeraden gezien de aangetroffen nesten zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te werken. Ook wordt nogmaals aangedrongen op het in stand houden van de treurwilg met nestholten aan het Zijdelmeer zolang niet bekend is wat het gebruik daarvan is.

1. Aanleiding

De bewoners van Zijdelveld 57, de familie Maarschalk, zijn voornemens op het perceel gelegen naast hun huis nieuwbouw te realiseren op het zogenoemde perceel 58. Met het oog op de werkzaamheden zal een aantal bomen moeten worden gekapt om toegang tot het terrein te verschaffen. Derhalve wordt volgens de wetgeving van de initiatiefnemer een toetsing van de aanwezige flora en fauna verwacht. Dit om te toetsen of er sprake is van overtreding van de flora- en faunawet en/of de natuurbeschermingswet.

1.1 Doelstelling

Door middel van een literatuurstudie en een veldbezoek zal deze quickscan de volgende vragen beantwoorden:

- Welke middels de flora- en faunawet beschermde soorten komen er (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna beschermd door de flora- en faunawet ondervinden van de ingreep?
- Is er gezien de effecten van de ingreep sprake van een overtreding van de flora- en faunawet?
- Welke beschermde natuurwaarden zijn er in de nabijheid van het projectgebied aanwezig?

1.2 Werkwijze

1.2.1 Literatuuronderzoek

Door middel van een literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora, fauna en beschermde gebieden er in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Daarvoor is gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen, natuurdatabanken en is gezocht naar bestaande onderzoeksrapporten.

1.2.2 Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd op 08 juni 2012 door Daan van der Elsken van Elsken ecologie. Het was die dag 15 graden en half bewolkt (bron: knmi.nl). Voorafgaand aan het veldbezoek is met de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling de ingreep besproken om zo een beeld te vormen van de (eventuele) impact op beschermde natuur.
Tijdens het bezoek zijn de aanwezige structuren, ecotopen en flora en fauna geïnventariseerd. Aan de hand van het vooraf uitgevoerde literatuuronderzoek is middels een zogenaamde “expert judgement” een inschatting gemaakt van de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna.

In dit rapport zijn de (mogelijke) negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep getoetst aan de flora- en faunawet en de natuurbeschermingswet.

2. Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit het stuk erf ten westen van Zijdelveld nummer 57. Dit erf is gelegen aan het Zijdelmeer in Uithoorn (afb.1). Het is aan alle zijden omringd door water.

Afb.1: Ligging van het perceel

Het totale erf bestaat uit de tuin van Zijdelveld nummer 57 en het nieuw te creëren perceel nummer 58. De ruimtelijke ingreep heeft alleen betrekking tot het nieuwe perceel Zijdelveld 58. Het perceel bestaat uit een gazon omzoomd door struweel en bomen. Het struweel bestaat uit taxus, vlier, liguster, rododendron, meidoorn, rode kornoelje en prunus. Daarin staat een mix van eik, berk en gewone es. Het merendeel van de bomen heeft een diameter kleiner dan 30 cm. De onderbegroeiing is overwegend kaal met wat begroeiing van hedera.

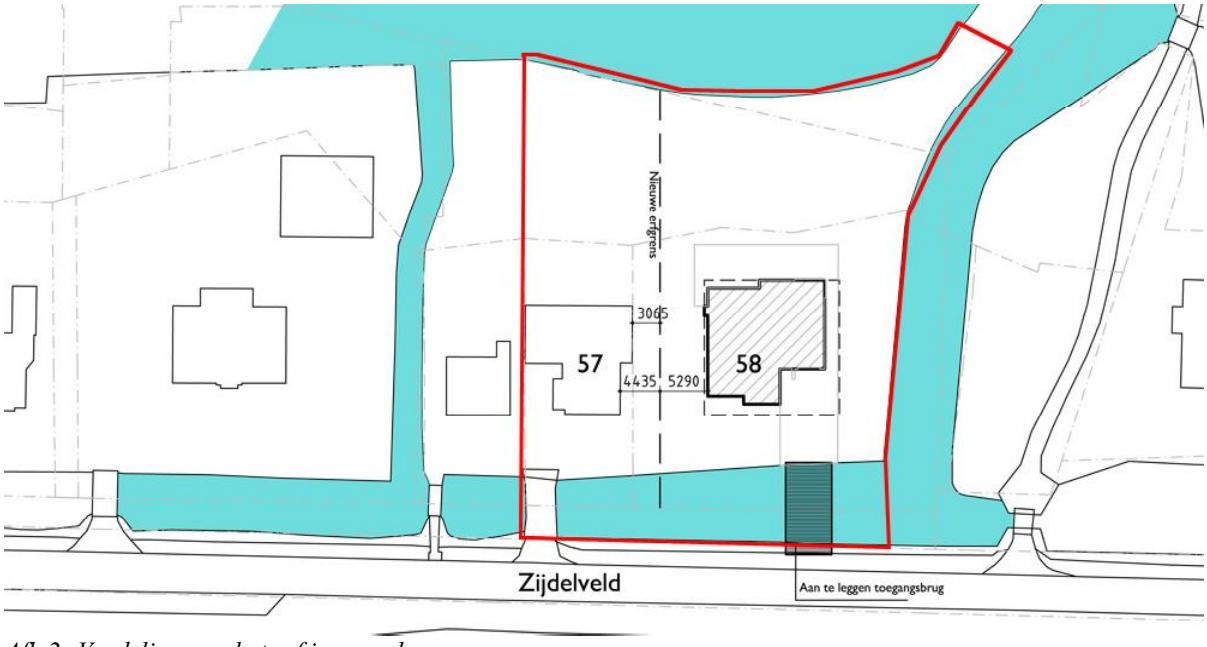

Afb.2: Verdeling van het erf in percelen

2.1 Voorgenomen werkzaamheden

Het erf zal worden verdeeld in twee percelen. Om toegang tot perceel 58 te krijgen zal een brug worden aangelegd over het water (afb.2&3). De begroeiing bestaande uit struweel en bomen zal met het oog op de toegang tot het perceel ter hoogte van de brug worden verwijderd.
Op het gazon zal nieuwbouw komen. Dit is gearceerd aangegeven op afb.2.
Precies op de erfscheiding staat momenteel een beuk. Deze zal met het komen van de nieuwe erfscheiding verdwijnen.

Afb.3: Locatie van de nieuw aan te leggen brug

3. Wettelijk kader

De ruimtelijke ingrepen zoals deze voor het nieuw te creëren perceel staan gepland zijn middels een literatuurstudie en in het veld getoetst aan onderstaande wetgevingen omtrent de natuur.

3.1 Flora en faunawet

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde flora en fauna zijn krachtens de flora- en faunawet verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij” principe).

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor onderhavige toetsing (tabel 1). Deze quickscan is er op gericht om te bepalen of er een overtreding plaatsvindt van (een van) de onderstaande verbodsbepalingen.

Tabel 1: verbodsbepalingen van de flora- en faunawet (Bron: Heusden, 2008)

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

3.2 Natuurbeschermingswet

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ruimtelijke ontwikkelingen een negatief effect hebben door de natuurbeschermingswet beschermde gebieden of de instandhoudingsdoelen van een Natura-2000 gebied, of dat er aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de geplande ingrepen op een natura-2000 gebied te beoordelen.

3.3 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Deze quickscan is bedoeld om te onderzoeken of de geplande ingrepen een negatief effect hebben op de wezenlijke waarden van de EHS dan wel dat aanvullend onderzoek nodig is om de effecten van de ruimtelijke ingreep te toetsen.

4. Flora- & faunawet en het onderzoeksgebied

Door de flora- en faunawet beschermde soorten die volgens het literatuuronderzoek in (de directe omgeving van) het projectgebied zijn aangetroffen en hun beschermingsstatus staan in onderstaande tabel (tabel 2).

Tabel 2: Door flora- & faunawet beschermde soorten aangetroffen in (de omgeving) het projectgebied Bron: www.waarneming.nl,

Literatuuronderzoek		**Beschermingsstatus**
vogels	Bosuil	Flora- en faunawet categorie 5
	Grote bonte specht	Flora- en faunawet categorie 5
	IJsvogel	Flora- en faunawet categorie 5
	Boerenzwaluw	Flora- en faunawet categorie 5
	Zwarte kraai	Flora- en faunawet categorie 5
	Gierzwaluw	Flora- en faunawet categorie 2
	Spreeuw	Flora- en faunawet categorie 5
	Boomvalk	Flora- en faunawet categorie 4
	Pimpelmees	Flora- en faunawet categorie 5
	Koolmees	Flora- en faunawet categorie 5
	sperwer	Flora- en faunawet categorie 4
	Ekster	Flora- en faunawet categorie 5
Vissen	Kleine modderkruiper	Flora- en faunawet Tabel II
amfibieën	Meerkikker	Flora- en faunawet Tabel I
Veldbezoek		
Zoogdieren	Mol	Flora- en faunawet Tabel I

4.1 Vogels

Uit de literatuurstudie kwam de aanwezigheid van een aantal vogelsoorten naar voren welke hun nesten jaarrond beschermd zijn (Handreiking Flora- en faunawet, 2011). Er zijn tijdens het veldbezoek in het plangebied geen nesten van beschermde soorten gevonden. Wel werd een nest van winterkoning, meerkoet en merel aangetroffen (afb.5&6). Allen in struweel of water buiten de invloed van de geplande ingrepen. Ook werden er spechtengaten aangetroffen in een treurwilg aan het Zijdelmeer. Het is niet duidelijk of en hoe deze gaten gebruikt worden. Deze boom verdwijnt in de ruimtelijke plannen niet. Er is gezien dit alles geen overtreding van de flora- en faunawet.

4.2 Vissen

Uit het literatuuronderzoek kwam het voorkomen van een beschermde vissoort naar voren, de Kleine modderkruiper. De Kleine modderkruiper is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen noch hebben de geplande ingrepen invloed op de Kleine modderkruiper. Er hiermee geen overtreding van met de flora- en faunawet.

4.3 Amfibieën

uit het literatuuronderzoek komt het voorkomen van de Meerkikker in de omgeving van het plangebied voor. Deze is tijdens het veldbezoek niet waargenomen noch zijn de geplande ingrepen van invloed op de Meerkikker of andere amfibieën. Er is geen overtreding van de flora- en faunawet.

4.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden sporen van de mol aangetroffen. De Mol valt onder tabel I van de flora en faunawet waar voor ruimtelijke ingrepen als deze een algehele ontheffing geldt. In de bomen die gaan verdwijnen zijn geen holtes aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. In een oude treurwilg aan het water zijn wel holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen (afb.4). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied of vliegroute (Dietz, 2009, Limpens, 2011). Er is hier geen overtreding van de flora- en faunawet

4.5 Reptielen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen reptielen aangetroffen. Het plangebied is ongeschikt als habitat voor reptielen (Creemers, 2009). Alleen de oeverzone aangrenzend aan de tuin is potentieel geschikt voor de Ringslang. Er is met betrekking tot reptielen geen overtreding van de flora- en faunawet.

4.6 Planten

Er werden in het plangebied geen door de flora- en faunawet beschermde planten aangetroffen. In de sloot en op de kant groeien algemene soorten als riet, gele lis, bitterzoet, koninginnekruid, brandnetel en braam. Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor beschermde soorten er is derhalve geen overtreding van de flora- en faunawet.

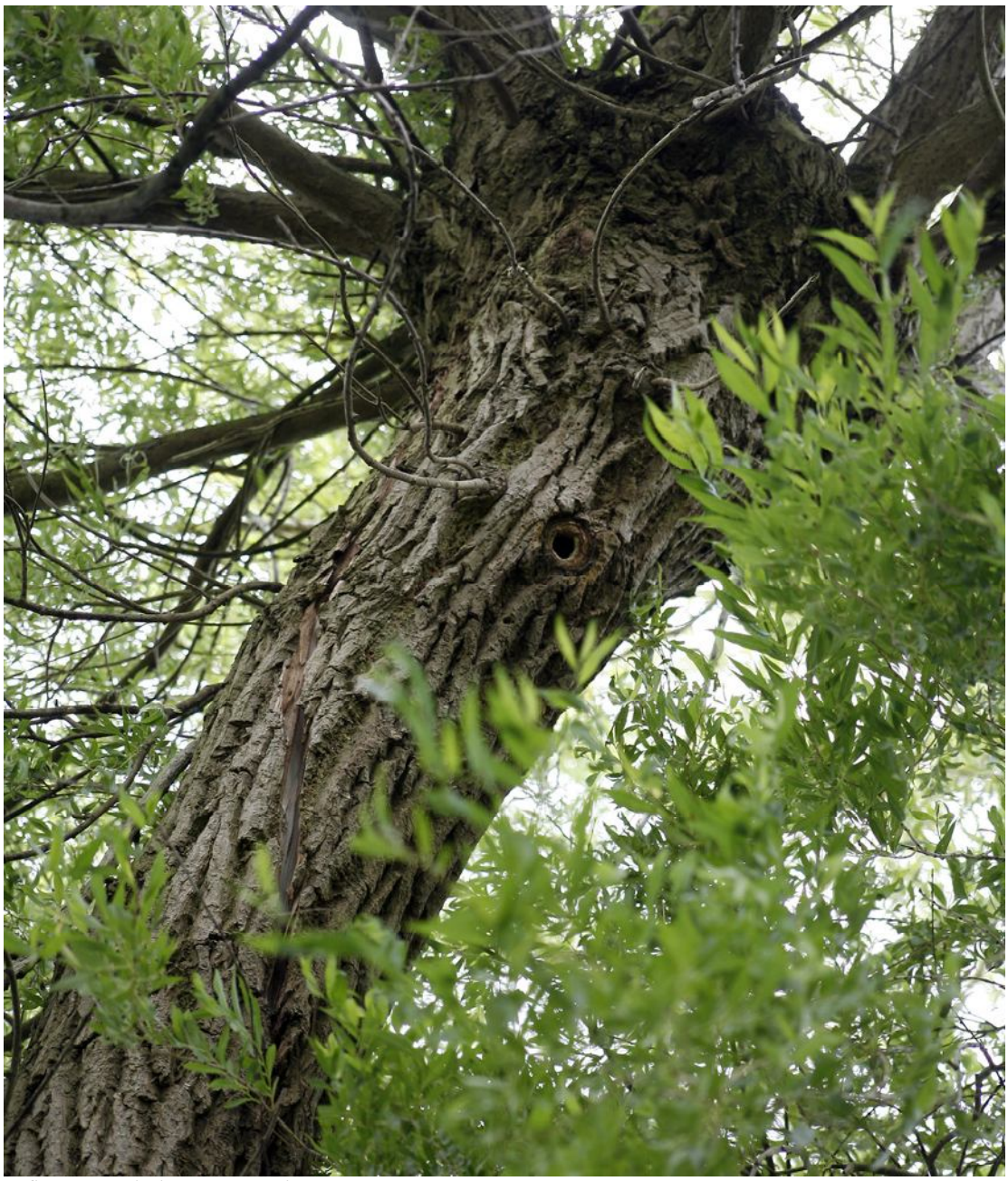

Afb.4: Boomholte in treurwilg

Afb.5: Meerkoetnest in sloot ten westen van perceel 58

Afb.6: Merelnest in struweel ten westen van perceel 58

5. Ecologische hoofdstructuur (EHS) en het onderzoeksgebied
Het plangebied ligt aan de rand van de ecologische hoofdstructuur (afb.7).
Voor de Ecologische Hoofdstructuur geldt voor nieuwe projecten het 'nee, tenzij'-regime. Een project dat de natuur 'significant' aantast, mag niet worden toegestaan in het bestemmingsplan tenzij:
• Het een groot openbaar belang dient.
• Er geen alternatieven zijn buiten de betreffende natuur.

Deze beide redenen gelden niet voor de nieuwbouw op het Zijdelveld 58. Het is daarom niet toegestaan voor plannen in of nabij de EHS deze significant aan te tasten. Door Gedeputeerde Staten van de Provincie Utrecht vier hoofdaspecten aangewezen die bepalen welke waarden en kenmerken binnen de EHS als wezenlijk moeten worden aangemerkt, er is al sprake van een significante aantasting van de EHS als een van deze vier hoofdaspecten significant wordt aangetast.

De vier hoofdaspecten zijn:

1. De aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen (zoals waardevolle oude boskernen)

Er is gezien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen sprake van aantasting van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (afb.8).

2. Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS.

Er is gezien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen sprake van aantasting van gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en/of robuustheid.

Afb.7: Ligging van het projectgebied ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur

3. De aanwezigheid van bijzondere soorten.

Er is gezien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen sprake van aantasting van bijzondere soorten.

4. De aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Er is gezien de geplande ruimtelijke ontwikkelingen geen sprake van aantasting van essentiële verbindingsroutes.

Afb.8: Het gazon waarop de nieuwbouw wordt gerealiseerd

5.1 Natura-2000 en het onderzoeksgebied

Het plangebied ligt niet in de nabijheid van een Natura-2000 gebied. Er is om die reden geen bezwaar op de werkzaamheden met betrekking tot de Natura-2000.

6. Zorgplicht
In artikel 2 van de flora- en faunawet is de zorgplicht opgenomen. In dit artikel wordt van iedereen verwacht voldoende zorg in acht te nemen voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Artikel 2 houdt in:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of,voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Gezien wat de zorgplicht van initiatiefnemers van ruimtelijke ontwikkelingen vraagt wordt aangeraden om met respect om te gaan met de op en om het perceel aangetroffen nesten.

Conclusies & aanbevelingen

De geplande ingreep heeft geen invloed op een de Natura-2000 gebied. Ook worden de vier hoofdaspecten van de Ecologische hoofdstructuur door de geplande ingreep niet aangetast. Er is derhalve geen bezwaar op de geplande ruimtelijke ingreep vanuit de natuurbeschermingswet.

Van de door de door de flora- en faunawet beschermde soorten zijn alleen sporen van de Mol aangetroffen. Deze soort valt onder Tabel I waarvoor een vrijstelling geldt voor het geplande type ruimtelijke ingreep. Ondanks deze vrijstelling voor de geplande ruimtelijke ingreep blijft de zorgplicht van kracht. Er is geen sprake van overtredingen van de flora- en faunawet.

In het struweel aan de westkant van perceel 58 zijn nesten van merel, meerkoet en winterkoning aangetroffen. Met het oog op de zorgplicht wordt aanbevolen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te laten vinden.

De treurwilg aan het Zijdelmeer zitten meerdere nestgaten. Deze kunnen naast hun functie als nestholte voor vogels dienst doen als verblijfplaats voor vleermuizen. De holen dienen daarmee een belangrijke ecologisch rol. Welk gebruik de holtes hebben is onduidelijk. Tot daar meer duidelijkheid over is moet de boom worden gespaard aangezien niet kan worden uitgesloten deze wordt gebruikt door de flora- en faunawet beschermde soorten.

Literatuurlijst

Creemers, R.C.M & J.J.C.W van Delft, 2009 (Ravon). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna deel 9.
Dietz , 2009. Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
Heusden, Vreugdenhil, 2008. Handreiking Flora- en faunawet, versie 1.1
Limpens, 2011. Vleermuizen en planologie
Svensson, 2005. Vogelgids van Europa

Internet:
www.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/index.cgi
www.waarneming.nl/gebied/view/28127?g=0&from=2008-06-11&to=20120611&sp=0&z=1&u=0&rows=100&page=5

Bijlage